

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

KOHTI ARVIOINTIA 2.0. : Miten kestävän kehityksen agenda 2030 muuttaa arviointia?

Rinnakkaissessio: **Politiikan ja arvioinnin vuorovaikutus**

HAUS kehittämiskeskus 14.12.2017

Tuula Pohjola, TkT, toimitusjohtaja Crnet
Mari Rökköläinen, FT, arviointineuvos, Karvi

Case-esimerkki

***KESTÄVÄN KEHITYKSEN OSAAMINEN,
OPETUS JA KOULUTUKSEN
JÄRJESTÄJÄN TOIMINTA
AMMATILLISISSA
PERUSTUTKINNOISSA***

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

ARVIOINNIN TOTEUTTAMINEN

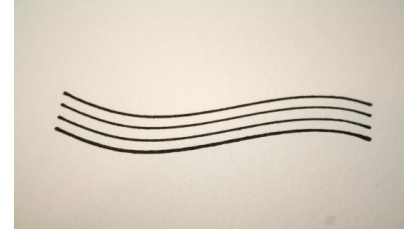
KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Arvioinnin lähtökohdat ja aineisto

- Tarkoituksena arvioida, miten perustutkintojen perusteissa määritellyt kestävä kehityksen tavoitteet on saavutettu
- Arviointi kohdistui ekologisen, sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävä kehityksen osaamiseen
- Tiedollisen ja toiminnallisen osaamisen näkökulmat ja asennoituminen
 - Arviointikoe keväällä 2015 ja kyselyt syksyllä 2015
 - Osallistui 4 457 opiskelijaa 107 koulutuksen järjestäjältä
- Arvioitiin myös, miten kestävä kehityksen tavoitteet ilmenevät koulutuksen järjestäjän toiminnassa, arjen käytännöissä ja opetuksessa
 - Koulutuksen järjestäjien itsearviointi vastaajia 106
 - Opettajien itsearviointi vastaajia 798
- Koko tiedonkeruu sähköisesti

Arviointikysymykset

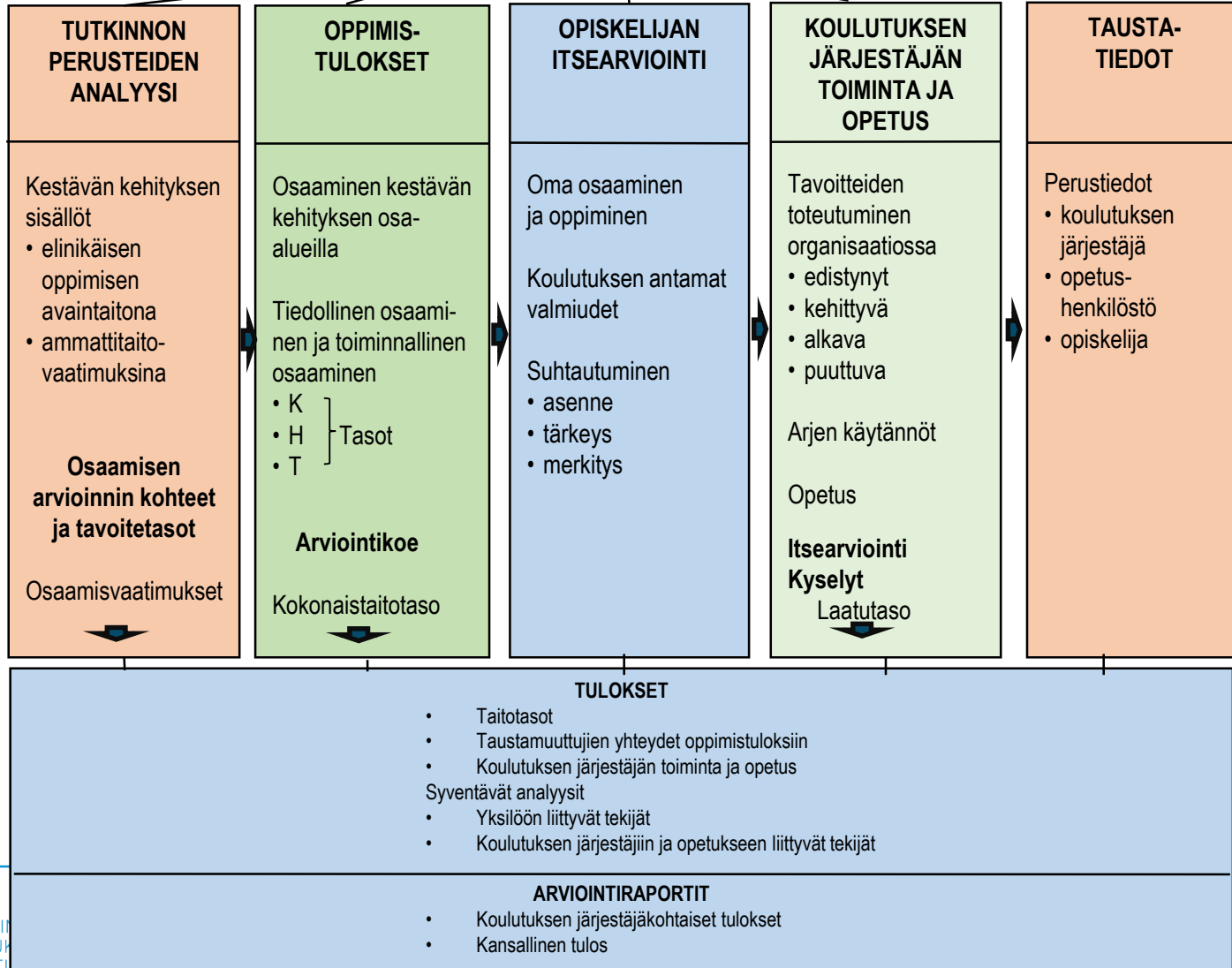
- Miten kestäväälle kehitykselle tutkinnon perusteissa asetetut tavoitteet kestäväen kehityksen osaamiselle ovat toteutuneet?
- Miten kestäväen kehityksen arvot ja tavoitteet ilmenevät koulutuksen järjestäjän toiminnassa ja opetuksessa?
- Millaisia yhteyksiä oppimistuloksiin on koulutuksen järjestäjän toiminnalla, opetuksen suunnittelulla ja toteutuksella sekä opiskelijaan ja koulutuksen järjestäjään liittyvillä (tausta)tekijöillä?

LISÄKSI SELVITETTIIN SEURAAVIA ASIOITA:

- Miten ammatillisten perustutkintojen perusteissa käsitellään kestäväää kehitystä ja on määritetty kestäväen kehityksen tavoitteet?
- Miten elinikäisen oppimisen avaintaitoja olisi tarkoituksenmukaista arvioida?
- Miten sähköinen arviointi soveltuu ammatillisen koulutuksen oppimistulosten arviointiin?

ARVIOINTIASETELMA

KESTÄVÄN KEHITYKSEN OSAAMINEN JA TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN TOIMINNASSA JA OPETUKSESSA

Kestävä kehitys tutkinnon perusteissa

- Keke elinikäisen oppimisen avaintaitona
- Keke ammatillisena osaamisena

- *”Opiskelija tai tutkinnon suorittaja toimii ammattinsa kestävän kehityksen ekologisen, taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen periaatteiden mukaisesti. Hän noudattaa alan työtehtävissä keskeisiä kestävän kehityksen säädöksiä, määräyksiä ja sopimuksia.”*
- *Ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävän kehityksen osa-alue*
- *Tietona ja toimintana*
- *Suhtautumisena, asennoitumisena*

Läpäisevästi: eettinen toiminta, (työ)turvallisuus, tasa-arvoinen toiminta ja ihmisarvon kunnioittaminen

ARVIOINNIN TULOKSET

- osaaminen
- opetus
- koulutuksen järjestäjän toiminta

Myönteiset lähtökohdat kestävyydelle ja vastuullisuudelle

Opiskelijat tietoisia kestäväen kehityksen tärkeydestä

- ammattiin opiskelussa (78%)
- omalla alallaan ja työtehtävissä (85%)

Opiskelijoilla hyvä kokonaistaitotaso (K 23 %, H 67 % ja T 8 %)

- parhaimmat tulokset sosiaalisen kestäväen kehityksen osa-alueella ja toiminnallisessa osaamisessa
- heikoimmat ekologisella osa-alueella ja tietopohjassa

Opettajilla myönteinen asenne keken tärkeyteen ja opetukseen kaikilla aloilla ja merkitykseen jokaiselle opiskelijalle

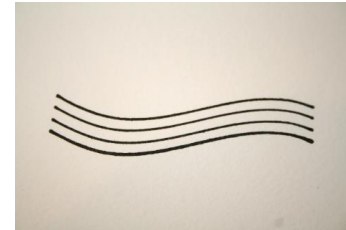
- elinikäisen oppimisen avaintaitona, kansalaisvalmiutena
- osana tutkintojen tavoitteita ja sisältöjä

Koulutuksen järjestäjät tekevät laatutyötä (82 %) ja keke tiedostettu arvoissa ja strategioissa

- kehittämishankkeita, keke-ryhmiä ja sertifiointia
- erityisesti turvallisuus ja hyvinvointi kohteena

Osaaminen

- Yksilön taustatekijät vaikuttavat oppimistuloksiin (kieliryhmä, sukupuoli, koulutustaso, työkokemus, kodin käytännöt)
- Erot koulutusalojen välillä ovat merkittäviä (parhaat humanistinen ja kasvatustieteiden ja kulttuuriala, heikoimmat luonnontieteiden sekä tekniikan ja liikenteen ala)
- Tiedollisessa osaamisessa on puutteita
- Ekologisella osa-alueella on osaamisessa selkeitä puutteita
- Opiskelijat arvioivat koulutuksen antaneen vain kohtalaisesti keke-valmiuksia

Opetus

- Tietoperustaa opetetaan vähän, vähän soveltamista työprosesseihin
- Ekologisen kestävän kehityksen sisältöjä painotetaan vähemmän kuin muita osa-alueita
- Kestävän kehityksen opetuksen työelämälähtöisyydessä on kehitettävää
- Opettajien täydennyskoulutus on vähäistä, opetushenkilöstön osaamisessa kehitettävää

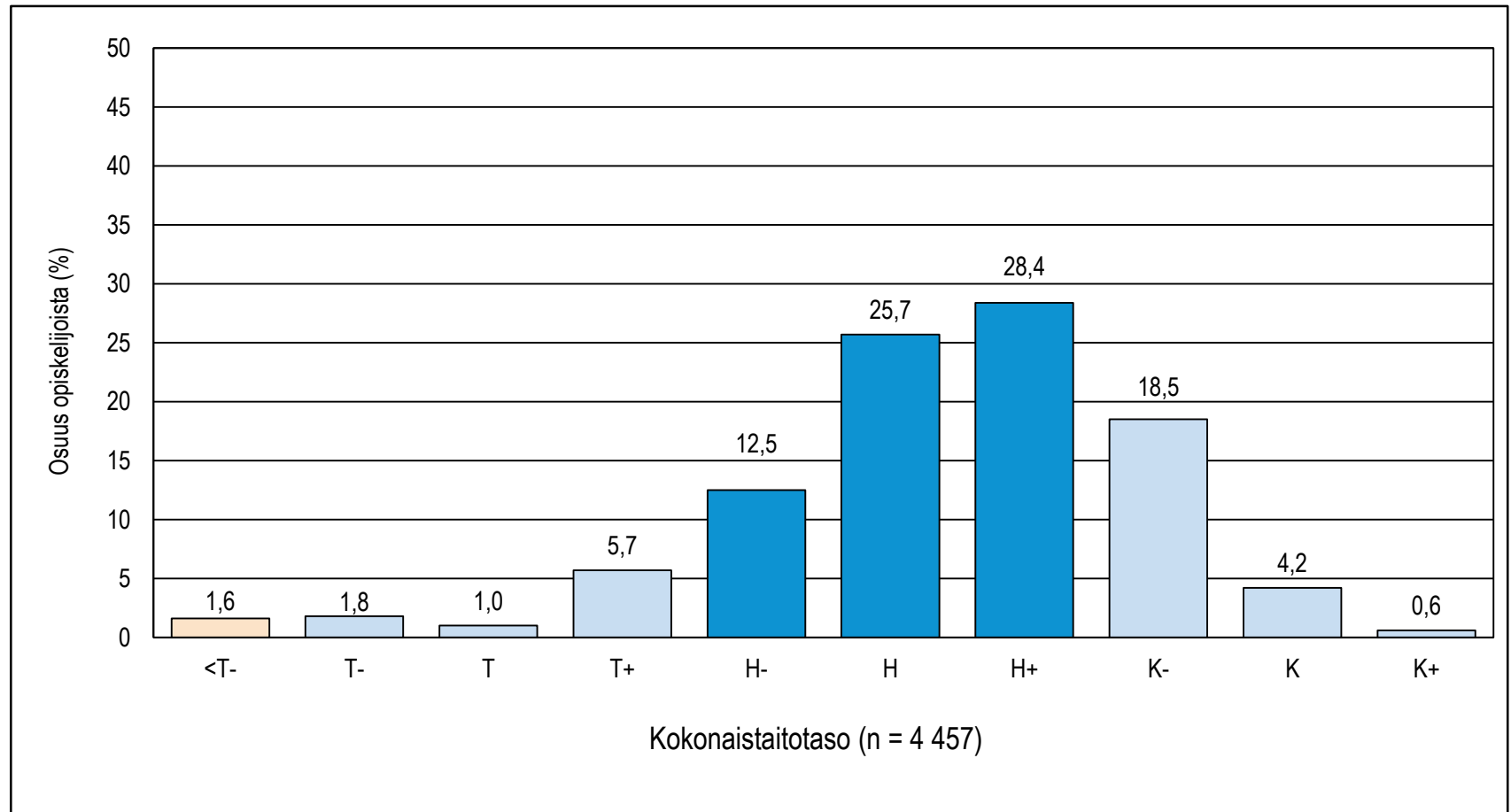
Koulutuksen järjestäjän toiminta

- Koulutuksen järjestäjien kestävän kehityksen mukainen toiminta on **alkavalla ja kehittyvällä tasolla**
- Kestävän kehityksen strategisella toiminnalla ei ole vaikutusta käytäntöön eikä oppimistuloksiin

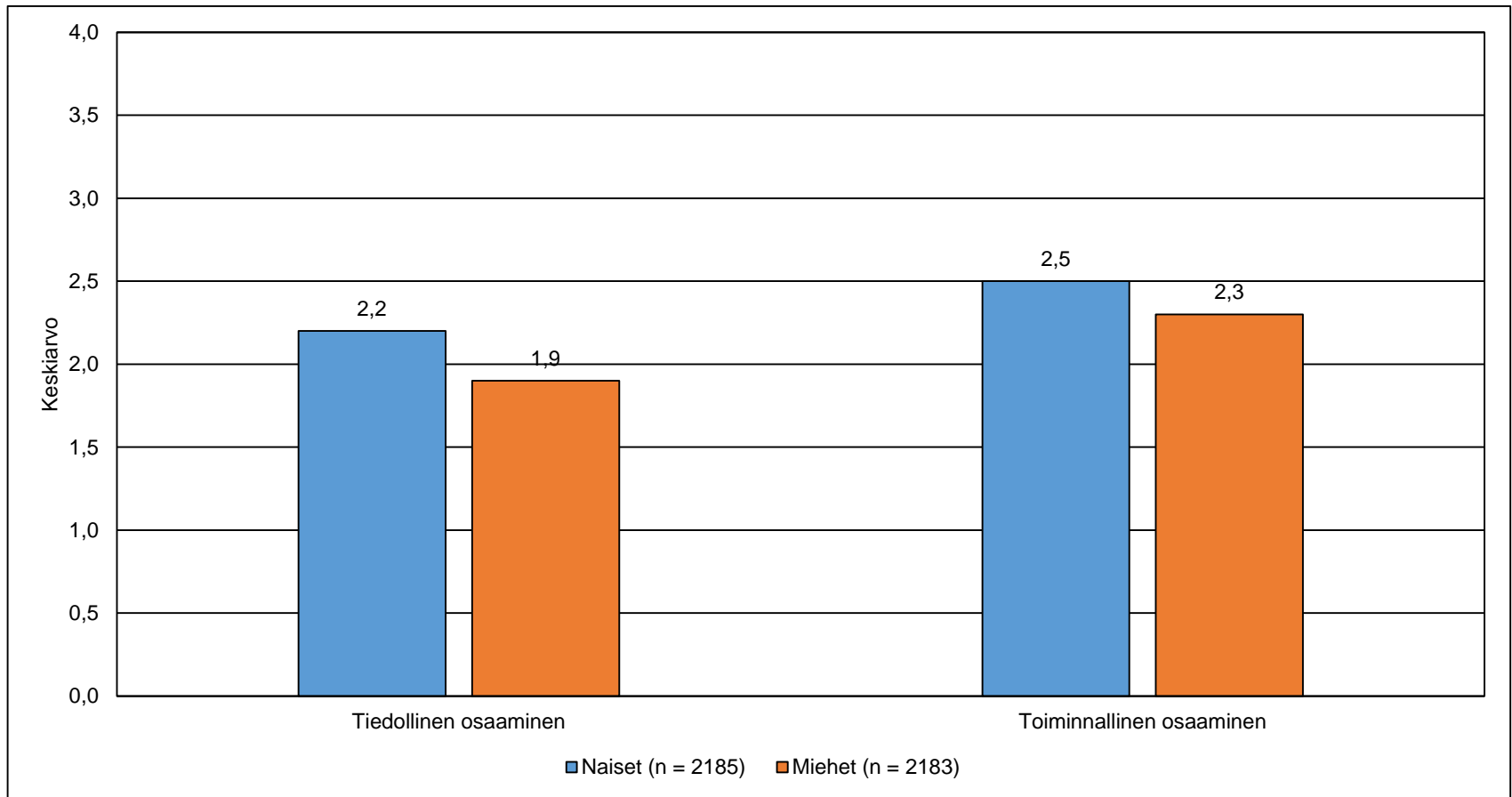
Yhteenvetoa tuloksista: Yhteydet

- Oppimistuloksiin vaikuttaa myönteisesti, jos opiskelija oli oppinut kodin käytännöissä kestäväää kehitystä paljon ja muutenkin seurasi vapaa-ajalla näitä asioita
 - Myönteinen asenne keken opiskeluun parantaa oppimistuloksia
 - Työssä oppimisen mahdollisuus osana opintoja paransi kestävään kehityksen tuloksia
 - Oppimistuloksiin vaikuttaa myönteisesti, jos opiskelijalla on mahdollisuus oppia kestäväää kehitystä sekä opetuksessa että oppilaitoksen käytännön toiminnassa myös silloin, kun opiskelijalla ei ole saanut oppeja kodin käytännöissä
 - Koulutuksen järjestäjän edistyneisyys kestävään kehityksen tavoitteiden strategisessa toteuttamisessa ei ollut yhteydessä opiskelijoiden osaamisen tasoon
 - Kestävään kehityksen käytännön toimilla oppilaitoksessa näyttää olevan yhteyttä opiskelijoiden osaamisen (erityisesti ravitsemuspalvelut ja ruokahuolto)
-

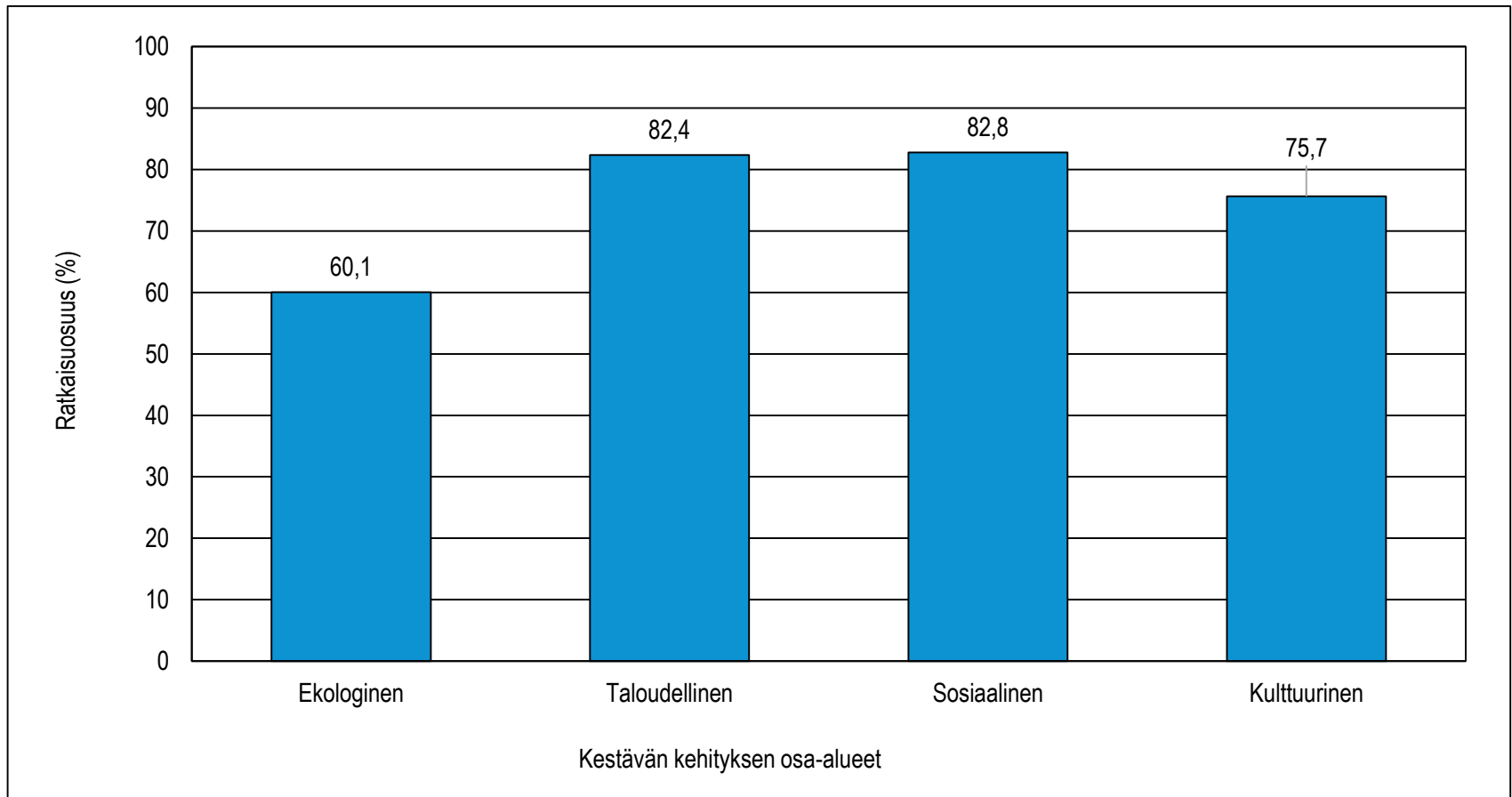
Kestävän kehityksen osaamisen jakautuminen taitotasoille asteikolla 0–9 (H=5)

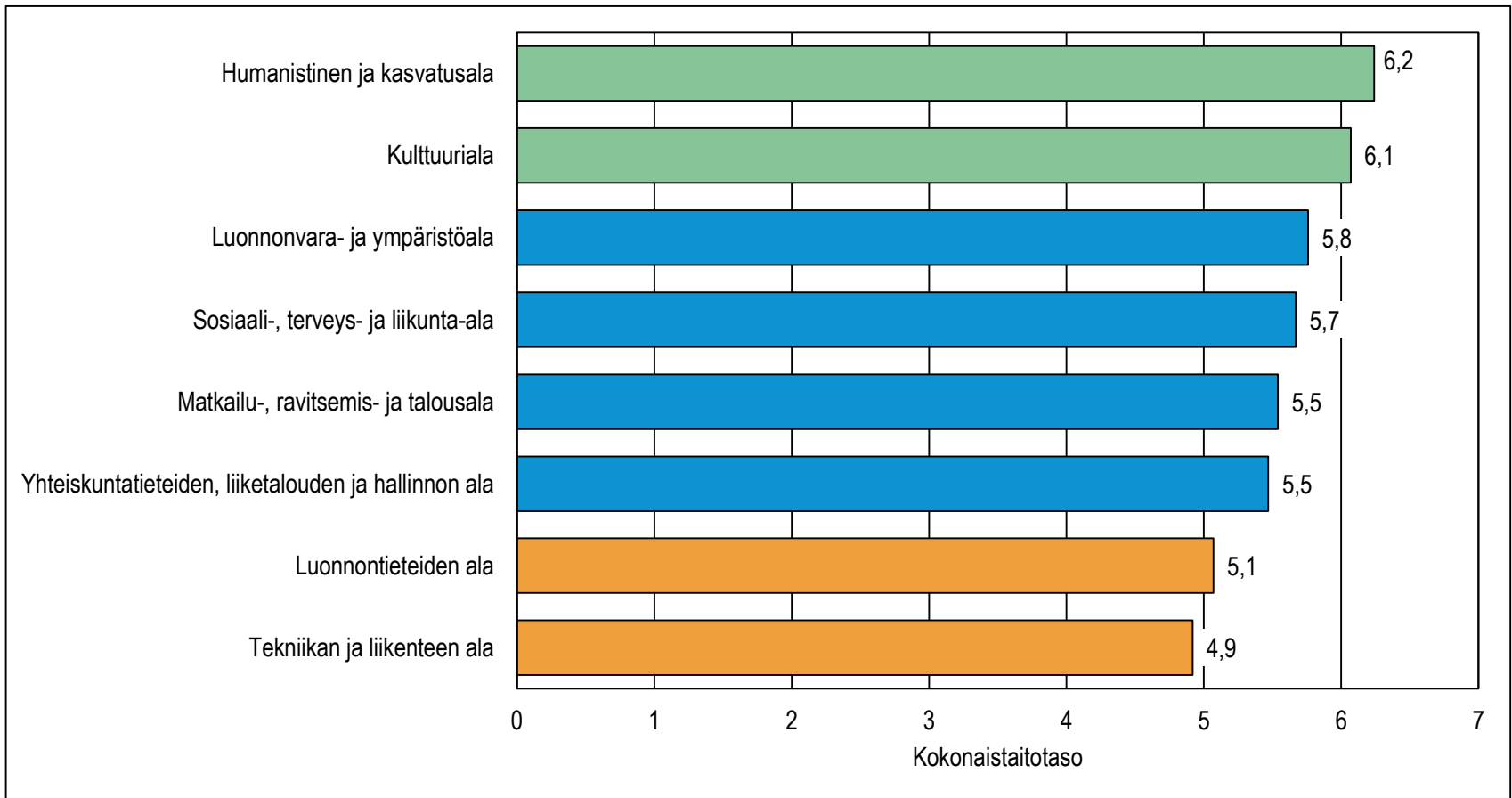
Naisten ja miesten kestävän kehityksen tiedollinen ja toiminnallinen osaaminen asteikolla 0 – 4 (H=2)

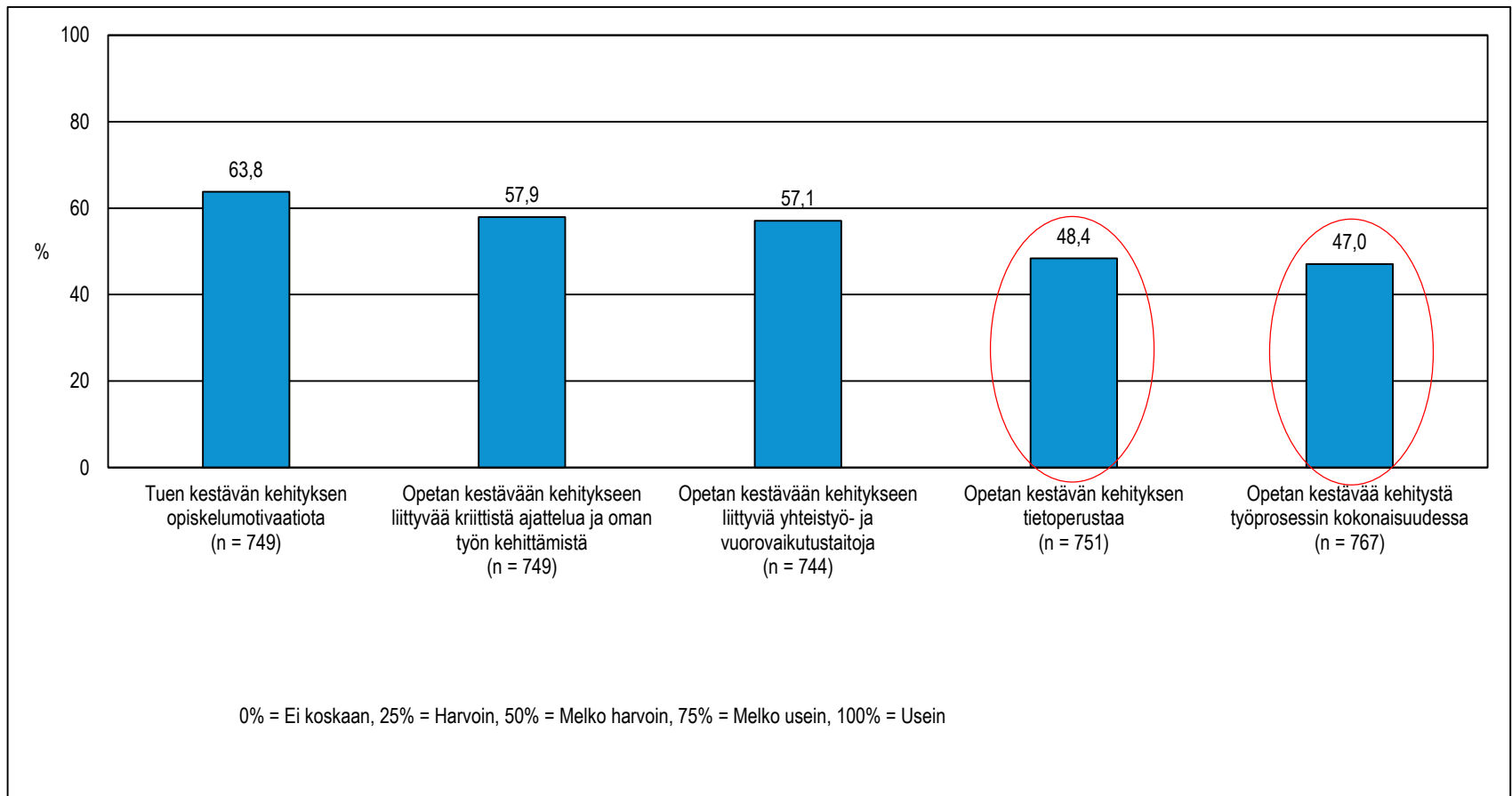
Osaaminen kestävä kehityksen osa-alueilla (tehtävien ratkaisuosuudet)

Koulutusalojen sijoittuminen kokonaisosaamisen erojen vertailussa

Kestävän kehityksen opettaminen

Asiantuntijatyöryhmä

Suunnittelupäällikkö Erkka Laininen (OKKA-säätiö)

Ympäristö- ja laatupäällikkö Petri Leimu (Turun ammattiopistosäätiö TAO)

Koulutuspäällikkö Kati Lundgren (Suomen ympäristöopisto Sykli, nykyisin Sakky:ssä)

Erikoissuunnittelija Virpi Lyytimäki (Hyria koulutus)

Toimitusjohtaja Tuula Pohjola (Crnet oy)

Hankepäällikkö Maija Venäläinen (Länsi-Uudenmaan Vesi ja Ympäristö ry)

- osallistuminen arviointiasetelman ja tiedonkeruun suunnitteluun
- arviointimittareiden laatiminen (arviointikoe ja toiminnan laadun arviointimalli ja opettajakysely)
- esitestauksen organisointi

Lähde

Räkköläinen, M., Metsämuuronen, J. & Kiesi, J. (2017) *Kestävän kehityksen osaaminen, opetus ja koulutuksen järjestäjän toiminta ammatillisissa perustutkinnoissa*. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. 12:2017

POHDINTAA

Koulutus, arviointi ja Agenda 2030

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

VERTAILU Eurobarometri 2014 tuloksiin

- > **Koulutus** näyttäytyy merkittävänä asiana ympäristöasioissa
- > Koulutus lisää
 - huolestuneisuutta ympäristöstä ja tietoisuutta ympäristöasioista
 - uskoa omaan tietotason riittävyyteen
 - luottamusta omiin vaikutusmahdollisuuksiin
 - kokonaisvaltaista kestävän kehityksen ajattelua

AGENDA 2030

- Koskettaa kaikkia yhteiskunnallisia toimijoita
- Ohjelman tavoitteet kytkeytyvät myös **koulutukseen ja ammatillisen koulutuksen reformin toimeenpanoon**
- Yksilölliset osaamistarpeet, joustavuus, nuorten osallisuus, koulutuspaikan takaaminen, koulutuksen läpäisy ja tutkinnon suorittaminen

Toimintakulttuurin muutos: Kestävä kehitys on kansalaisvalmius ja ammattisivistystä kaikilla koulutus- ja ammattialoilla

Varmistetaan

- opiskelijoiden yhdenvertaiset mahdollisuudet saada kestävä kehityksen opetusta -> **osaamisperusteisuus, henkilökohtaistaminen**
- tietoperustan ja tietoisuuden vahvistaminen
- kestävä kehityksen opiskelun ja arvioinnin toiminnallisuus ja tekeminen -> **työelämälähtöisyys, koulutussopimus**
- koulutusalojen välisten erojen tunnistaminen ja kaventaminen, arvoperustan vahvistaminen -> **uudet oppimisen muodot ja ympäristöt**
- kestävä kehityksen laatutyön vaikuttavuus - tulosten ja tehokkuuden lisääminen
- kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumisen varmistaminen arjen käytännöissä oppilaitoksissa, työpaikoilla, alueilla -> **johtaminen**
- koko oppilaitosyhteisön osallisuus ja työelämäkumppanuudet
- aktiivinen vaikuttaminen, innovaatiot, rajojen rikkominen, uudet ratkaisut -> **ARVIOINTI -> MUUTOS**

Ks. Myös Saloranta 2017; Hilden 2017; Tvede 2016

Kansallisen arvioinnin keskeisinä tavoitteena on kehittää koulutusta ja tukea oppimista, varmistaa koulutuksen laatua sekä tuottaa koulutuksen paikallisessa, alueellisessa ja valtakunnallisessa kehittämistyössä ja päätöksenteossa sekä kansainvälisessä vertailussa tarvittavaa tietoa.

(OKM. 2012. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen perustaminen. Työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:19; Laki 1295/2013; asetus 1317/2013)

Koulutuksen arviointitoiminnan strategiset painopisteet 2016-2019

Läpäisevästi

- Koulutuksellinen tasa-arvo
- Yhdenmukaiset mahdollisuudet
- Tasalaatuisuus
- Saavutettavuus
- Elinikäinen oppiminen ja koulutuspolut

- Kehittävän arvioinnin lähestymistapa

Koulutuksen arviointi ja Agenda 2030

Kysymyksiä: Miten arviointi kehittää koulutusta ja parantaa tuloksia?

Miten yhdistetään kansallinen taso, koulutuspoliittinen ohjaus ja paikallinen taso arvioinnissa?

Miten koulutuksen indikaattorit luodaan?

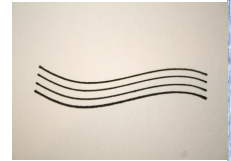
Mahdollistaako arviointiasetelma tulosten ja taustatekijöiden yhteyden ymmärtämisen? Mitkä koulutuksen taustatekijät ovat olennaisia?

Miten varmistetaan arvioinnin kehittävyys, hyödyllisyys ja osallisuus arvioinnissa?

Miten paljon yhdenmukaisia standardeja ja vertailua koulutusjärjestelmän sisällä tai yli hallinnonalojen ja sektoreiden?

Millä tasolla kansainvälinen vertailu on mahdollista?

ARVIOINTI REFORMISSA

Kehittävä tarkoitus
Uuden luominen

Kompleksisuus,
monitahoisuus

Hyödyllisyys

Osallisuus

Arvioija kanssakulkija

Sources: Chelimsky 1997, Fetterman 2001, Patton 1994, 2002, 2008, Rökköläinen 2011, Räsänen & Rökköläinen 2013

- **Ei vain parantaminen eikä hyvien käytäntöjen levittäminen**
- **Innovaatiot, systeeminen muutos**
- **Systeeminen ajattelu, kontekstuaalisuus ja kulttuurinen sensitiivisyys**
- **Käyttäjien tunnistaminen**
- **Arviointivastuun jakaminen**

- **Arviointiajattelu ja – interventiot, joustavuus, palaute**

VISION

Evaluation is about
development and future,
not only past and judgement

Annamme mielellämme lisätietoja oppimistulosten arvioinnista:

Jukka Jalolahti
Arviointisuunnittelija
puh. 029 533 5516
jukka.ruuskanen@karvi.fi

Mari Rökköläinen
Arviointineuvos,
projektipäällikkö
puh. 029 533 5527
mari.rakkolainen@karvi.fi

Henna Heinäjärvi
Harjoittelija
puh. 029 533 5562
henna.heinajarvi@karvi.fi

Veera Stylman
Arviointisuunnittelija
puh. 029 533 5555
veera.stylman@karvi.fi

www.osaamisenarviointi.karvi.fi